

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/11354 din 11.07.2024

La nr.213 din 03.07.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.552/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate (art.10, 11, 11/1, 11/2, 11/5, 11/6, 12, anexa).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Digitally signed by Savca Alexandru
Date: 2024.07.11 16:52:54 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru SAVCA

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	1725	
"12"	07	2024
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9837 din 11.07.2024

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.552/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate (art.10, 11, 11/1, 11/2, 11/5, 11/6, 12, anexa)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop "[...] îmbunătățirea continuă a calității și siguranței serviciilor medicale și creșterea satisfacției pacienților".

Autorul a mai precizat că, "Propunerile de modificare a Legii nr.552/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate sunt impuse de identificarea/existența în prezent a unor neconformități, prevederi cu conținut contradictoriu în mai multe articole, care induc o neclaritate și interpretare ambiguă a conținutului, ce au impact negativ asupra organizării și realizării procedurii de evaluare și acreditare în sănătate."

Analizând normele elaborate s-a constatat că proiectul modifică Legea nr.552/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate și propune eliberarea a câte un certificat de acreditare separat pentru fiecare subdiviziune/filială cu o altă adresă de amplasare, completarea conținutului acestuia, pe lângă adresa juridică, cu adresa de amplasare a subdiviziunilor/filialelor acreditate, cu numărul de identificare de stat și codul fiscal (IDNO) și denumirea prestatorului de servicii medicale, iar anexa certificatului se completează cu însemnul deciziei Consiliului (acreditat, în proces de acreditare, neacreditat), care reflectă nivelul conformității calității și siguranței serviciilor furnizate în raport cu standardele de evaluare și acreditare în sănătate.

La fel, proiectul extinde termenul de la 45 la 90 de zile calendaristice, ce va permite atât prestatorului, cât și Consiliului organizarea și realizarea evaluării și acreditării în termeni adecvați, cu îmbunătățirea drept urmare a întregului proces de evaluare și acreditare a prestatorului de servicii medicale, exclude prevederile cu privire la reperfectarea tacită, se propune de a elabora o metodologie unică de calculare a taxelor pentru serviciile de evaluare și acreditare a prestatorilor de servicii medicale, indiferent de forma juridică de organizare și administrare, cu aprobare prin Hotărâre de Guvern și nu prin lege.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, proiectul promovează interesul public privind alinierea domeniului de evaluare și acreditare în sănătate din Republica Moldova la standardele europene, având ca rezultat creșterea încrederii populației atât în calitatea serviciilor prestate, cât și siguranța pacienților.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Potrivit notei informative: *”Implementarea proiectului nu va presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.”*

Totodată, potrivit modificărilor propuse de proiect la art.12 din Legea nr.552/2001, metodologia de calculare a taxelor pentru prestarea serviciilor de evaluare și acreditare în sănătate va fi aprobată de Guvern, iar taxele vor fi aprobate de Ministerul Sănătății. Ca urmare, în această situație, adoptarea acestuia este condiționată de existența obligatorie a avizului pozitiv al Guvernului, fapt ce rezultă din dispozițiile art.131 alin.(4) al Constituției și Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, care trebuie respectate în cazul proiectelor de acte legislative cu impact financiar asupra bugetului de stat și care prevăd că orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern, iar alin.(6) din același articol stabilește că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

În același timp, în Hotărârea nr.28/2020 pentru interpretarea articolelor 64, 72, 73, 74 și 131 alin. (4) din Constituție, Curtea Constituțională a reținut la pct.38 că, *”În cadrul procedurilor legislative în domeniul bugetar, prevederile alineatului (4) din articolul 131 din Constituție stabilesc o dependență decizională directă a Parlamentului față de Guvern, în sensul în care existența acceptului prealabil al Guvernului în privința amendamentelor sau propunerilor legislative care implică majorarea sau reducerea cheltuielilor, a veniturilor sau a împrumuturilor reprezintă o condiție imperativă, de la care legislativul nu poate deroga în procesul aprobării bugetului public național. Nerespectarea acestei condiții constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție în materie de legiferare în domeniul bugetar (a se vedea HCC nr.2 din 28 ianuarie 2014, §§ 48 și 74). În acest context, prin Hotărârea nr.23 din 10 octombrie 2019, Curtea a constatat că adoptarea unei legi cu impact bugetar în lipsa avizului Guvernului (§ 77) duce la încălcarea procedurii prevăzute de articolul 131 alin.(4) din Constituție.”* Aceleași raționamente sunt expuse și în Hotărârile Curții Constituționale nr.11/2014 și 8/2020.

În concluzie, urmare a faptului că implementarea proiectului va condiționa modificarea bugetelor autorităților publice locale de toate nivelele care au în subordine prestatori de servicii medicale, ceea ce generează majorarea cheltuielilor, este necesar punctul de vedere al Guvernului asupra soluțiilor promovate de majorarea cheltuielilor.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
 f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
 g) se evită tautologiile juridice;
 h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Consiliului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate - instituție publică fondată de Ministerul Sănătății care își desfășoară activitatea în baza regulamentului aprobat de către Guvern.

La fel, proiectul stabilește obligația Guvernului de a aproba metodologia de calculare a taxelor pentru prestarea serviciilor de evaluare și acreditare în sănătate și a Ministerului Sănătățiiiar de a aproba taxele.

În urma analizei prevederilor proiectului, modificările propuse la art.11 alin.(4) ar putea crea confuzii la momentul aplicării în ceea ce privește termenul în care Consiliul acceptă cererea de solicitare a certificatului de acreditare (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție identificați în acest sens este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art.I pct.2 potrivit proiectului de lege Art.I - Legea nr.552/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate [...], se modifică după cum urmează: [...] 2. Articolul 11: la alineatul (4), cuvintele „depunerii cererii” se substituie cu cuvintele „acceptării cererii”.</p>
<p>Obiecții: Potrivit modificărilor propuse la art.11 alin.(4), autoevaluarea instituției/întreprinderii care se realizează de către solicitantul certificatului de acreditare în baza chestionarului de autoevaluare oferit de către Consiliu Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate nu poate dura mai mult de 30 zile calendaristice din data acceptării cererii de solicitare a certificatului. Formula propusă ar putea crea confuzii la momentul aplicării în</p>

cea ce privește termenul în care Consiliul acceptă cererea menționată, ceea ce ar putea tergiversa procesul de examinare a chestionarului de autoevaluare oferit de Consiliu. Or, cererea de acreditare a instituției/întreprinderii medico-sanitare sau farmaceutice se examinează de Consiliul în termen de 30 de zile calendaristice de la data depunerii acesteia (art.9 alin.(2) lit.a) din Legea nr.552/2001). Lipsa unor reglementări clare în această situație va genera precondiții pentru abuzuri și, în consecință, poate fi considerat coruptibil.

Recomandări:

În scopul respectării cu precizie și claritate a condițiilor impuse, precum și pentru a evita interpretări abuzive, se recomandă reexaminarea modificărilor propuse la art.11 alin.(4) conform comentariilor expuse supra (stabilirea termenului în care Consiliul acceptă cererea de solicitare a certificatului de acreditare în coroborare cu prevederile art.9 alin.(2) lit.a) din Legea nr.552/2001).

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale
- Legalizarea actelor de:
- abuz de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop îmbunătățirea continuă a calității și siguranței serviciilor medicale și creșterea satisfacției pacienților.

Prin proiect se propune modificarea Legii nr.552/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate. Potrivit autorului: *"Propunerile de modificare a Legii nr. 552/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate sunt impuse de identificarea/existența în prezent a unor neconformități, prevederi cu conținut contradictoriu în mai multe articole, care induc o neclaritate și interpretare ambiguă a conținutului, ce au impact negativ asupra organizării și realizării procedurii de evaluare și acreditare în sănătate."*

Adoptarea proiectului este condiționată de existența obligatorie a avizului pozitiv al Guvernului, fapt ce rezultă din dispozițiile art.131 alin.(4) al Constituției și Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, care trebuie respectate în cazul proiectelor de acte legislative cu impact financiar asupra bugetului de stat și care prevăd că orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern, iar alin.(6) din același articol stabilește că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Totodată, în urma analizei proiectului de lege, la fel, se constată că amendamentele propuse denotă unele deficiențe la momentul aplicării în ceea ce privește termenul în care Consiliul acceptă cererea de solicitare a certificatului de acreditare, fiind recomandabil revizuirea acestuia prin prisma obiectivelor și recomandărilor prezentate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

11.07.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ , Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.07.11 10:49:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 154, MD-2073 Chișinău
www.presidente.md

11 07 2024

11-04-2062

**Către
Parlamentul Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 74 din Codul administrativ nr. 116/2018 se remite spre examinare, în formă electronică, petiția domnului Igor Arama.

**Natalia CHIRTOACĂ,
Șef al Direcției petiții și audiență**

Ex: Vitalie Modrînga
Tel.: 022 265 346